

REVVY

SOMMER 2026

Kend dine DFFU-fora

Vi sætter fokus på de seks DFFU-fora, som kan gøre dig klogere på alt fra metadata til forskningsintegritet og informationskompetence.

Side 8

Forsknings- formidling i Fiolstræde

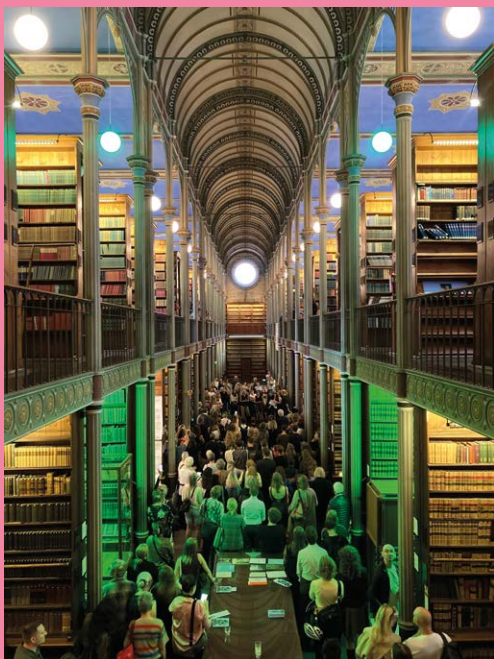
I Danmarks ældste universitetsbiblioteksbygning rækker man ud over de akademiske miljøer med udstillinger, podcasts og opera.

Side 16

Indhold

- 3 Bestyrelsen tager ordet
- 4 'The Librarians' – amerikanske bibliotekarer
i kamp for ytringsfriheden
- 7 Vil du være en del af REVYs redaktion?
- 8 De seks DFFU-fora: Hvad arbejder de med,
og hvordan kan du bruge dem?
- 13 #biblioteksblik
- 14 Navnenyt
- 16 Forskning møder offentligheden i Fiolstræde
- 20 Bibliotekar over hele verden
- 24 Stafetten

Forsidefoto: Rie Rodin

Skribenter i dette nummer

Kirstine Blauenfeldt, informationsspecialist,
EK Bibliotek

Bestyrelserne i de seks DFFU-fora

Hans Henrik Rasmussen, redaktør, REVY

Christian Hagen Thomasen, Universitetsbiblioteket
i Fiolstræde, Københavns Universitetsbibliotek/Det
Kgl. Bibliotek

Jette Spøer, tidl. informationsspecialist ved Det
Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek, KU

Redaktion

Hans Henrik Rasmussen, redaktør, REVY,
hhr@dfdf.dk

Annette Refn, DTU Bibliotek,
anre@dtu.dk

Kerstin Weisdorf, VIA Bibliotek, VIA University
College, kwei@via.dk

Katrine Funding Højgaard, Københavns Professions-
højskole, kafn@kp.dk

Vibeke Marie Lei, Professionshøjskolen Absalon,
vml@pha.dk

Sille Julie Jøhnk Abildgaard, Roskilde Universitets-
bibliotek, Det Kgl. Bibliotek, sija@ruc.dk

Kommende udgivelser og afleveringsfrister:

REVY 3, efterår 2026

Udkommer 1. september, afleveringsfrist 5. august.

REVY 4, vinter 2026

Udkommer 1. december, afleveringsfrist 5. november.

Vil du skrive for REVY? Så tøv ikke med at kontakte
redaktør Hans Henrik Rasmussen. Vi er interesserede
i alt fra færdige artikler til tips om gode historier eller
spændende forskning.

Ved spørgsmål om medlemskab, levering m.v.
kontakt sekretariatsleder Tina Taanquist på
sekretariat@dfdf.dk.

Oplag: 720

Årgang: 49

ISSN: 1904-1969

ISSN (online): 1904-1977

Tryk: Strandbygaard Trykkeri

Grafisk design: Omløb

Husk at handle lokalt – også fagligt

I de senere år har vi i Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU) oplevet en begyndende tendens, som giver anledning til eftertanke. Deltagelsen i vores arrangementer er begyndt at falde. Senest så vi det i forbindelse med SUMMIT i efteråret 2025, hvor de manglende deltagere faktisk har fået en negativ betydning for årets regnskab. Vi kan se en lignende tendens i deltagerantallet på Vinterrinternatet 2026 med 75 deltagere mod 85 året før. Samtidig oplever vi, at det måske er blevet lidt vanskeligere at rekruttere medlemmer til REVY-redaktionen. Vi tolker det ikke som udtryk for manglende relevans eller engagement i faglige fællesskaber – tværtimod.

Vi er godt klar over, at økonomien har ændret sig, og at et DFFU-arrangement i højere grad skal konkurrere med for eksempel en international conference. Men vi vil alligevel gerne slå et slag for foreningens mange spændende arrangementer og dens betydning for DFFU-sektoren.

En ramme for sektoren

DFFU spiller en central rolle i at samle og udvikle fagmiljøet på tværs af sektoren. Gennem et bredt udbud af arrangementer og netværksaktiviteter skaber foreningen rammerne for både videndeling, faglig udvikling og strategisk samarbejde – og det hele i en dansk kontekst.

DFFU's arrangementer – konferencer, temadage, masterclasses, workshops og kafemøder – er kendetegnet ved høj relevans, faglighed og aktualitet. De er arrangeret af jer og målrettet de aktuelle temaer, som rører sig i en lokal kontekst.

Netværk som motor for udvikling

Et af DFFU's stærkeste bidrag er det faglige netværk, som du bliver en del af via arbejdet i

foreningen og ved at deltage i de mange arrangementer. Her mødes medlemmer på tværs af institutioner og roller og opbygger relationer, der rækker langt ud over det enkelte møde. Netværkene bidrager til erfaringsudveksling og sparring i hverdagen, hurtigere videndeling om nye løsninger og udfordringer og styrket samarbejde på tværs af sektoren.

“ Når biblioteker deler viden, udvikler løsninger i fællesskab og lærer af hinanden, styrker det den samlede kvalitet og gennemslagskraft

En fælles investering i fremtiden

Deltagelse i DFFU's aktiviteter er ikke kun en personlig eller lokal gevinst – det er en investering i hele sektoren. Når biblioteker deler viden, udvikler løsninger i fællesskab og lærer af hinanden, styrker det den samlede kvalitet og gennemslagskraft.

DFFU's styrke ligger i fællesskabet. Jo flere der deltager aktivt, desto større bliver udbyttet – både for den enkelte og for sektoren som helhed.

Vi glæder os til at se dig i 2026 til et af foreningens mange spændende arrangementer.

'The Librarians' – amerikanske bibliotekarer i kamp for ytrings- friheden

Dokumentarfilmen 'The Librarians' viser en skræmmende amerikansk virkelighed med politisk censur, men dens pointer er også relevante i en dansk kontekst. DFFU-foret FLIP'D inviterede til filmvisning

- Kirstine Blauenfeldt, informations-specialist, EK Bibliotek og forperson for FLIP'D

Dokumentarfilmen *The Librarians* skildrer en gruppe bibliotekarer i et USA, der står midt i en kulturkamp med bogfjernelser og politisk

pres – noget, der utroligt nok er virkeligheden i USA lige nu. Med en perfekt balance mellem fortvivelse og humor viser filmen, hvordan lokale aktører organiserer sig for at forsvare adgangen til viden, og den dokumenterer både trusler mod enkeltpersoner og den kollektive modstand, der er opstået i lokalsamfund i USA.

DFFU-foret FLIP'D havde i samarbejde med DFFU købt tilladelse til at vise filmen to gange ved to lokale arrangementer her i foråret. Begge var gratis at deltage i.

Første visning fandt sted i København den 5. marts på Det Kongelige Akademi, og med ca. 60 deltagere fra både fag- og forsknings-

← Stills fra 'The Librarians'. Fra venstre: Anonym bibliotekar. Foto: Amy Bench. Julie Miller ved af siden af The American Library Associations Bill of Rights. Foto: David Allen. En hylder med forbudte bøger. Foto: DP Paulius Kontijevas. Alle fotos er courtesy of 8 Above & 'The Librarians' documentary

“ Kampen om bøger og viden er sjældent spektakulær. Den foregår i mødelokaler, på hylder og i undervisningslokaler, men det betyder ikke, at den ikke er vigtig

biblioteker samt fra folkebiblioteker og andre aktører inden for området. Blandt deltagerne var Dansk PEN (den danske afdeling af PEN International, der arbejder for ytringsfrihed og litteraturens udbredelse), og Joel Burkholder, der er bibliotekar fra Pennsylvania State University i USA, var med online og holdt et oplæg inden filmen. Burkholder gav i oplægget en belysning af begrebet "moral panics", som det har set ud gennem historien, og af, hvordan filmen spejlede en fortælling om moral og censur, som konstant har været til stede i det amerikanske samfund.

I Aarhus blev filmen vist den 25. marts på VIA University College, og der var omkring 30 deltagere. Her blev filmen indledt med et kort oplæg ved rektor Gitte Sommer Harrits, der i

sin egen forskning har undersøgt de mekanismer, som understøtter eller udfordrer demokratisk deltagelse.

Gitte Sommer Harrits koblede udviklingen i USA til Andreas Reckwitz's samfundsteori om senmoderniteten (et samfund, der dyrker det singulære, det vil sige en søgen efter det unikke, autentiske og spektakulære i modsætning til det standardiserede, red.).

Fra USA til Danmark

Filmene giver et portræt af en ganske skræmmende, aktuel amerikansk virkelighed, men dens pointer er også relevante i en dansk kontekst. Her vil jeg fremhæve tre pointer:

← Fremvisning af 'The Librarians' på Det Kongelige Akademi i København. Foto: Charlotte Wind

- Forebyggelse gennem faglig synlighed: Joel Burkholder mindede os om, at synlig faglig kommunikation samt undervisning i informationskompetence, åbne samlinger og aktiv formidling er bibliotekernes bedste forsvar. Dette kan sagtens indtænkes i danske fag- og forskningsbiblioteker, hvor vi ofte arbejder bag kulisserne.
- Institutionel rygdækning er afgørende: Filmens bibliotekarer trækker på faglige netværk og juridisk støtte; i Danmark må universiteter og biblioteksledelser være parate til at stå bag de ansatte, både politisk og juridisk.
- Narrativ magt og lokal kontekst: Filmens styrke er dens menneskelige fortællinger; i Danmark må vi oversætte disse fortællinger til lokale narrativer og for eksempel se på hvordan forskningsbiblioteker understøtter akademisk frihed og de studerendes ret til at udforske kontroversielle emner.

men det betyder ikke, at den ikke er vigtig. *The Librarians* giver os billeder og sprog til at tale om det, og oplæggene fra Joel Burkholder og Gitte Sommer Harrits gjorde det klart, at danske biblioteker allerede har mange af de værktøjer, der skal til, men at synlighed, institutionel støtte og narrativt arbejde må prioriteres. De vilde trusselsbilleder og modstand mod det, vi i en dansk kontekst ville betragte som almindelig sund fornuft, er en øjenåbner, og filmen dokumenterer både trusler mod enkeltpersoner og den kollektive professionalisme, men også den kynisme, der opstår i modstanden, netop fordi den bliver mødt af en tilsvarende kynisme fra det aktuelle politiske system.

Især én scene fra filmens slutning står stærkt. Vi er med til et byrådsmøde, hvor en bibliotekar forsvarer, at hun ikke vil fjerne bøger fra hylderne blot for at føje dem, der mener, at bøgerne er moralsk uanstændige. Hertil siger en oprørt borger: "Jamen, I har jo så mange bøger, hvorfor kan I ikke bare fjerne dem, som jeg mener er forkastelige og usmagelige?"

* 'The Librarians' kan streames via Apple TV+

At sidde i salen med kollegaer fra både akademiske og offentlige biblioteker følte som en påmindelse: Kampen om bøger og viden er sjældent spektakulær. Den foregår i mødelokaler, på hylder og i undervisningslokaler,

Vil du være en del af REVYs redaktion?

På magasinet REVY arbejder vi på at bringe spændende historier fra FFU-sektoren til inspiration, oplysning og faglig udveksling. Vi har netop budt velkommen til tre nye medlemmer af redaktionen, men vi har plads til et par mere, så hvis du vil være med til at præge, hvad der bliver talt om i frokostpausen på FFU-bibliotekerne, kunne det måske være noget for dig?

REVVY udgives af foreningen Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU), udkommer fire gange årligt og har en redaktion, der består af en redaktør med overordnet ansvar for bladets udgivelse og en lille gruppe frivillige redaktionsmedlemmer fra FFU-biblioteker på tværs af landet.

Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med – blot at du er interesseret i, hvad der foregår i FFU-sektoren, og vil tage del i at finde relevante historier og skrifter. Dine opgaver er primært sparring og idéudvikling, og du er ikke forpligtet på selv at levere indhold til bladet, men er meget velkommen, hvis du har lyst. Vi holder et online redaktionsmøde i tiden op til hver udgivelse, hvor vi udveksler ideer og diskuterer relevante historier og temaer.

Hvis du er interesseret eller har spørgsmål, så skriv endelig til redaktør Hans Henrik Rasmussen på hhr@dffu.dk

De seks DFFU-fora:

Hvad arbejder de med, og hvordan kan du bruge dem?

- **Bestyrelserne i de seks DFFU-fora og**
Hans Henrik Rasmussen, redaktør, REVY

Hvad laver de seks fora under DFFU egentlig, og hvordan kan du drage fordel af dem i dit arbejde? Det sætter vi fokus på her, hvor REVY har bedt hvert forum om at fortælle lidt om deres arbejde og de aktiviteter, de arrangerer. Det kommer til at handle om alt fra metadata til forskningsintegritet over Danbibs brugergrænseflade til god statistikpraksis og generativ AI, så forhåbentlig er der også et forum, som lige præcis er interessant for dig. I så fald er du også altid meget velkommen til at kontakte de forskellige fora for at høre om kommende arrangementer eller lignende – eller måske om, hvordan du selv kan tage del i arbejdet.

Forum for Læring, Informationskompetence, Pædagogik og Didaktik (FLIP'D)

FLIP'Ds primære mål er at styrke og udbrede interessen for de undervisnings- og læringstilbud, som fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne tilbyder deres brugere: studerende, undervisere, forskere og andre ansatte. Især inden for de klassiske discipliner af informationskompetence. Og derudover at videndele på tværs af uddannelseslandskabet og i alle sektorer inden for videregående uddannelse. Vi i FLIP'D repræsenterer alle lag fra erhvervs-

“ Hvad er det, der rører sig på ungdomsuddannelserne i dag, og hvad betyder det for det arbejde, vi skal varetage i fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne?

akademi over professionshøjskole til universitetsniveau.

'Leg i biblioteksundervisningen'

FLIP'D arrangerer konferencer og temadage med fokus på netværk og strategiske partnerskaber med fag- og forsknings- og uddannelsesbibliotekernes moderinstitutioner. Vi bestræber os på at udvælge aktuelle emner med fokus på både pædagogiske og didaktiske metoder i undervisningen på bibliotekerne. Indholdet har drejet sig om nærmest alle aspekter af undervisning herunder at møde studerende med udfordringer eller divergerende behov, forskningsintegritet, akademisk håndværk, digitale forskningsværktøjer samt brugen af AI i en underviserkontekst.

Vi tilstræber at afholde en konference hvert andet år, og i de år, hvor der ikke afholdes konference, afholdes en temadag. Af temadage har vi blandt andet arrangeret dage med temaer som 'Leg i biblioteksundervisningen', 'Online-undervisning der lykkes (COVID tema)', 'Når

kildekritikken møder fake news' og 'Trivsel og læring'.

Hvad rører sig på ungdomsuddannelserne?

Seneste konference fandt sted i efteråret 2024 i Svendborg og havde overskriften 'Overgangen fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse – hvordan udfordrer det vores forståelse af informationskompetence?' På konferencen dykkede vi ned i informationskompetencebegrebet for at få en større forståelse for, hvad de unge har med i rygsækken fra gymnasiet, når de begynder på en videregående uddannelse. Hvad er det, der rører sig på ungdomsuddannelserne i dag, og hvad betyder det for det arbejde, vi skal varetage i fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne? Hvad møder de unge på gymnasierne i forhold til undervisning i informations- og litteratursøgning, og hvordan er overgangen fra gymnasium til universitet?

Pt. består bestyrelsen af det maksimale antal, som er otte medlemmer inklusive forperson, og medlemmernes fordeling sikrer en bred repræsentation fra alle landsdele.

Metaforum

Metaforum er en faglig bestyrelse under DFFU, der arbejder med metadata, katalogisering og informationsstruktur på fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker. Metadata er ikke længere kun et spørgsmål om korrekt katalogisering og faste felter. Det spiller i dag en stadig større rolle for synlighed, adgang og sammenhæng i bibliotekernes systemlandskaber, og inden for de sidste par år er der opstået nye arbejdsformer og teknologier, der påvirker metadata praksis.

Bestyrelsen i Metaforum bestræber sig på at have fokus på både nutiden og fremtiden, og vi følger og videreformidler udviklingen inden for nationale og internationale standarder for metadata. Et af vores fokuspunkter lige nu er RDA (Resource Description and Access – et internationalt regelsæt for katalogisering), og de påvirkninger det vil have for katalogisering og datavisning.

Bestyrelsens arbejde består primært i planlægning og afholdelse af temadage og arrangementer i DFFU regi. Metaforum har blandt andet afholdt temadage om emner som nye katalogiseringsprincipper, autoritetsdata, metadata til forskningsdata og samspillet mellem systemer. Arrangementerne kombinerer

“ Metaforums arrangementer henvender sig til personer, der arbejder med metadata i praksis og ønsker inspiration, overblik og nye vinkler på et fagområde i konstant udvikling

rer oplæg fra både eksterne eksperter og kolleger fra medlemsinstitutionerne med god tid til dialog og erfaringsudveksling.

'Robotterne kommer'

Vi har inden for de sidste år blandt andet afholdt disse temadage:

- 'Danbib i nye klæder' – en dag dedikeret til udviklingen af Danbibs brugergrænseflade og hvordan dette påvirkede søgninger og resultatvisning
- 'Et kig i krystalkuglen' – en temadag om udviklingen i RDA samt muligheder for brug af AI ved metadataproduktion
- 'Robotterne kommer': AI's påvirkning på katalogisering og datavisning' – en temadag, der omhandlede, hvordan kunstig intelligens allerede påvirker metadataarbejdet samt hvilke faglige spørgsmål og muligheder det rejser.

Derudover har vi senest afholdt et kaffemøde med titlen 'Digitalt Kaffemøde om RDA', som var et kaffemøde, hvor DBC Digital gav en kort status på arbejdet med RDA. Herudover begynder vi snart at kigge på vores næste kaffemøde, men her kan vi desværre endnu ikke løfte sløret for, hvilke overvejelser vi har gang i.

Metaforums arrangementer henvender sig til personer, der arbejder med metadata i praksis og ønsker inspiration, overblik og nye vinkler på et fagområde i konstant udvikling.

Netværk for forskningsunderstøttende services (NEFUS)

NEFUS er et fagligt forum for medarbejdere på forsknings- og uddannelsesbiblioteker, der arbejder i krydsfeltet mellem bibliotek, forskning og services til forskere. Netværket samler erfaringer fra en bibliotekshverdag tæt på forskningsmiljøerne og har fokus på vejledning i forskningsværktøjer og databaser, systematiske litteratursøgninger, bibliometri, open access, forskningsregistrering og formidling samt forskningsdatamanagement. Fællesnævneren er ønsket om at gøre det lettere for forskere og institutioner at navigere i krav, metoder og muligheder i en forskningsverden i konstant udvikling.

NEFUS' formål er at styrke og udvikle forskningsunderstøttende services på DFFU-bibliotekerne gennem videndeling og samarbejde. Det sker, når kolleger deler metoder, skabeloner, erfaringer og gode greb – og når netværket åbner for nye perspektiver ved at hente inspiration fra andre fagområder og fra den bredere omverden. I praksis fungerer NEFUS som et rum for idéudvikling, sparring og erfaringsudveksling, hvor det er muligt at drøfte både etablerede services og nye behov. Det gør netværket til et godt fælles afsæt til at omsætte krav og tendenser i forskningen til konkrete biblioteksydelser, der kan implementeres lokalt.

Forskerservice som et professionelt felt

NEFUS afholder typisk:

- en større konference hvert andet år – senest Alt hvad du skal bruge til et (systematisk) litteratur review i november 2023
- i de mellemliggende år en temadag – senest Workshop om søgning efter forskningsdata i november 2024
- derudover online kaffemøder arrangeret ad hoc, når et emne kalder på hurtig erfaringsudveksling – senest om Det nye danske kodeks for forskning i maj 2026

I NEFUS' bestyrelse arbejder vi for at sikre, at vores aktiviteterrammer aktuelle udfordringer og kompetencebehov i sektoren, og vi beskæftiger os med en bred vifte af emner fra datasøgning og forskningsdata til AI literacy, forsk-

Vi beskæftiger os med en bred vifte af emner fra datasøgning og forskningsdata til AI literacy, forskningsintegritet og de nye krav, der kan følge af opdaterede og nye love, regler og politikker

ningsintegritet og de nye krav, der kan følge af opdaterede og nye love, regler og politikker.

Udvikling af forskerservice

Vi opsamler input fra kolleger og følger udviklingen i forskningslandskabet for at finde temaer og de rette formater: Der er både plads til oplæg, workshops og hands on-afprøvelse – og til samtaler, hvor kolleger kan spejle deres lokale praksis i andres og tage konkrete idéer med hjem.

Bestyrelsen samarbejder også gerne med andre af DFFU's fora om arrangementer, når det giver faglig mening – eksempelvis SUMMIT, der arrangeres af alle DFFU-fora i fællesskab. For deltagere og medlemsbiblioteker er gevinsten et netværk, der både kan løfte kompetencer, pege på nye opgaver og styrke fælles udvikling på tværs af institutioner. NEFUS er dermed ikke blot en arrangementsgruppe, men et forum til udvikling af forskerservice som et professionelt felt.

Vil du høre mere om netværket, er du meget velkommen til at kontakte et af bestyrelsesmedlemmerne, og hvis du vil være med i bestyrelsen, så hold øje med ForskBibListen, hvor der udskrives valg hvert år i november.

Forum for Elektroniske ressourcer

I Forum for Elektroniske ressourcer beskæftiger vi os med alle aspekter af elektroniske informationsressourcer, databaser og forsknings- og uddannelsesunderstøttende software, herunder:

- Hvad må vi med dem?
- Hvordan stiller vi dem til rådighed?
- Hvad gør vi, når priserne stiger, og bevil-
lingerne falder?
- Hvordan måles og monitoreres
forbruget?
- Og hvad sker der med open access, pub-
liceringsaftaler, nye AI-værktøjer, der
præsenteres hurtigere, end vi kan nå at
beslutte, hvilke der ville være det bedste
valg, bibliotekernes budgetter og meget
mere?

Der er nok at tage fat på, og vi forsøger at sætte fokus på nogle af emnerne på de årlige tema-
dage og er ligeledes med ved roret på Sum-
mit. Det er også her, der er basis for debat og
erfaringsudveksling med kolleger på tværs af
institutionerne og for at møde nogle af leve-
randørerne.

Denne erfaringsudveksling nyder vi også
godt af internt i gruppen på de jævnlige
Zoom-møder, hvor vi kan tage en vending på
licenslandskabet, få gode råd fra hinanden,
når der er bøvl med proxyadgange, dele gode
workflows, give tips til forhandlingstaktik og
diskutere lyksalighederne/genvordighederne
ved statistikkens væsen.

Sidstnævnte har vi i øvrigt i støbeske-
en som tema til efterårets temadag. Så lad os
sammen gøre licensstatistik til et hot topic
dette efterår!

Hvad er god statistikpraksis?

For hvad er Counter egentlig for en størrelse?
Hvad er god statistikpraksis ifølge Danmarks
Statistik? Hvilke statistikværktøjer bruger
de forlag og leverandører, der ikke er Coun-
ter-compliant? Og hvordan benytter vi brugs-
statistikken i praksis ude på FFU-biblioteker-
ne? For er den forbrugsstatistik, der leveres,
så pålidelig og sammenlignelig, at den kan
bruges som grundlag for at træffe beslutnin-
ger i forhold til fornyelse eller opsigelse? Stay
tuned!

Og hvis der er nogen derude, der føler sig
lokket til at være med i et fagrelevant forum
med udvikling og hygge i højsædet, byder vi
også nye medlemmer velkommen. Vi har lige
nu repræsentanter fra (nævnt i rutelogisk
rækkefølge): AAU, VIA, SDU, CBS, KB, DTU.
En bred skare, der kan bidrage med forskellige
vinkler på temaer for forummets virke.

“ Hvis der er nogen derude,
der føler sig lokket til at
være med i et fagrelevant forum
med udvikling og hygge i højsæ-
det, byder vi også nye medlem-
mer velkommen

Forum for formidling af ophavsret

Ophavsret udgør et vigtigt arbejdsfelt for fag-,
forsknings- og uddannelsesbiblioteker. Med-
arbejdere inden for sektoren støder ofte på
spørgsmål relateret til brug, deling og formid-
ling af ophavsretligt beskyttet materiale. Det
er derfor en naturlig del af DFFU's arbejde at
understøtte videndeling og kompetenceop-
bygning på dette område. Denne opgave løf-
tes af Forum for formidling af ophavsret, der

“ Forummet har aktuelt et
særligt fokus på de ophavs-
retlige problemstillinger, der
knytter sig til anvendelsen af
kunstig intelligens blandt andet i
forsknings- og undervisnings-
sammenhænge

siden 2013 har fungeret som ramme for faglig
udvikling og erfaringsudveksling i DFFU. Fo-
rummet inkluderer medlemmer fra både pro-
fessionshøjskole- og universitetsbiblioteker.

Forummet overordnede formål er således
at bidrage til større indsigt i ophavsret og un-
derstøtte kvalificeret formidling af emnet på
tværs af forskningsbibliotekssektoren. Mål-
gruppen er alle ansatte på fag-, forsknings- og
uddannelsesbiblioteker, som arbejder med in-
formation, vejledning, undervisning eller an-
dre opgaver, hvor ophavsret indgår som en del
af praksis.

Fagligt sparringsorgan

Ud over de formidlingsrettede aktiviteter har forummet en funktion som fagligt sparringsorgan for DFFU's hovedbestyrelse i spørgsmål, der vedrører udviklingen inden for ophavsret og de konsekvenser, den udvikling kan have for fagbiblioteksområdet. Forummet sparrer blandt andet med hovedbestyrelsen, når Kulturministeriet sender ophavsretslovsændringer i høring.

Forummet har aktuelt et særligt fokus på de ophavsretlige problemstillinger, der knytter sig til anvendelsen af kunstig intelligens, blandt andet i forsknings- og undervisnings-sammenhænge.

Et tilbagevendende element i forummets arbejde er faglige temadage og online kaffemøder, hvor relevante emner inden for ophavsret behandles i et fagligt perspektiv. Her kastes der lys på den aktuelle nationale og internationale udvikling inden for ophavsret, blandt andet inden for EU-lovgivning, men også mere praktiske problemstillinger, som medarbejdere møder i det daglige arbejde. Den overordnede ambition er at styrke deltagernes faglige grundlag og praktiske redskaber i supporteringen af studerende, forskere og undervisere.

Af tidligere arrangementer kan blandt andet nævnes en temadag, der omhandlede ophavsret til forskningspublikationer, herunder Rights Retention Strategy og Copyright Transfer Agreements. Og den 10. juni i år afvikler forummet et kaffemøde, der omhandler ophavsret og AI, hvor professor i ophavsret Morten Rosenmeier vil holde oplæg.

Forum for Markedsføring

Hvordan styrker vi bibliotekets synlighed og gennemslagskraft gennem branding og kommunikation? Hvordan sørger vi for, at vores brugere kender bibliotekets services, systemer, events, undervisning, licenser og alt det andet, vi tilbyder?

Disse spørgsmål er omdrejningspunktet for Forum for Markedsføring i DFFU – og netop nu inviterer vi flere kolleger, der arbejder med formidling og kommunikation, til at blive en del af fællesskabet.

Forum for Markedsføring er et fagligt netværk, hvor vi deler viden, erfaringer med konkrete værktøjer og drøfter nye metoder og tilgange til blandt andet brugen af sociale medier og generativ AI. I forummet ønsker vi at udvide kredsen af aktive medlemmer, og vi vil meget gerne tiltrække deltagere fra forskellige

“ Hvordan sørger vi for, at vores brugere kender bibliotekets services, systemer, events, undervisning, licenser og alt det andet, vi tilbyder? ”

bibliotekstyper og fra hele landet, så forummet afspejler den mangfoldighed og diversitet, der findes i DFFU-bibliotekerne.

Flere deltagere i forummet vil give flere perspektiver og nuancer, mere videndeling og dermed i sidste ende en stærkere formidling af bibliotekernes services. Vi ønsker at skabe et trygt rum, hvor både erfarne og nye inden for formidlingsarbejdet kan få inspiration og sparring.

Et aktivt fagligt fællesskab

Vi står bag en række aktiviteter, herunder temadage, digitale kaffemøder, forummøder samt oplæg og workshops på DFFU Summit. Aktiviteterne spænder fra strategiske og analytiske emner til mere praksisnære oplæg og konkret erfaringsudveksling. Forummet mødes oftest online, suppleret med et par fysiske møder årligt. På møderne deler vi viden og planlægger forummets aktiviteter.

Nogle eksempler på vores arrangementer og oplæg er:

- Kend dine studerende – hvordan kommunikerer du med den unge generation?
- Generativ AI – et godt værktøj til markedsføring af biblioteket?
- Nudging & Bæredygtighed – sådan skaber du positive adfærdsændringer
- Hvad biblioteket bør vide om menneskets begrænsede rationalitet
- Fra Kontrolrum til Resonansrum – når du vil skabe afgørende øjeblikke i studerendes liv med læring

Alle, der har interesse i bibliotekernes formidling og synlighed, er velkomne i forummet – uanset erfaring, stilling og organisatorisk tilknytning. Har du lyst til at høre mere om forummets aktiviteter og mulighederne for at deltage, så skriv endelig til os.

* På dfdf.dk/fora kan du blandt andet se kontaktoplysninger på forpersonerne i de seks fora.

Er du med i et andet fagligt forum, som læserne af REVY fortjener at vide mere om? Så skriv meget gerne til redaktør Hans Henrik Rasmussen på hhr@dfdf.dk.

#biblioteksblik

Støvede biblioteker(?!), studietur til Næstved, tilbage til begyndelsen på Designmuseets bibliotek, gamle forelæsninger og ny trainee på DTU Bibliotek og vinderen af GAI-konkurrencen.

Hvilke FFU-biblioteker følger du på Instagram?

Brug #biblioteksblik, når du søger eller selv poster noget – hvis du vil ses af os.

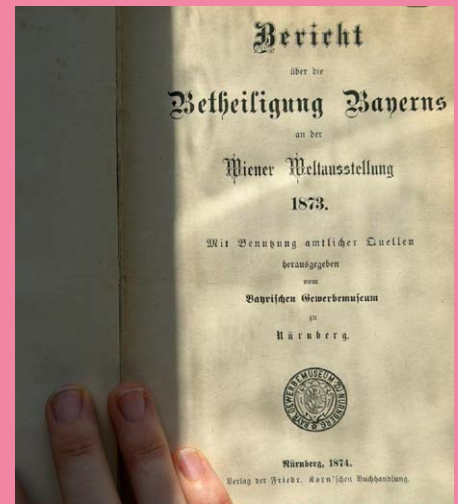

sdulibrary · Dronning Af Månen · Følg
... det giver vi ikke meget for!

Okay så biblioteket kan bruges til fordybelse, og der er mange bøger. Men vi er bestemt ikke støvede - på biblioteket finder du den nyeste viden både i bøger, tusindvis af tidsskrifter og i vores adgange til hundredevis af forskellige databaser med den nyeste forskning. 💡

kglakademibibliotek · Følg
Biblioteket har været på studietur i Næstved To dejlige dage med spændende besøg på Herlufsholm, Medicinsk-historisk museum og Holmegaard Værk 🌞🌞
#biblioteketpåtur #klogpånæstved #biblioteksblik
7. maj

designmuseum_bibliotek · Maj, sol og endnu engang en tur forbi vores samlings begyndelse 🍷

dtulibrary Imponerende så fine, gamle publikationer man kan finde på Danmarks Tekniske Kunturarv, <https://tekniskkulturarv.dk> Her "Forelæsninger over Statik og Hydrodynamik med Maskin-Væsenets Theorier som den anden Deel af Forelæsningerne over Mekaniken. Del 2", Forfatter: Jens Kraft, År: 1764 - med gotisk skrift, forstås.

dtulibrary · Originallyld

aulmoesgaard · Følg
Vinderen af GAI-konkurrencen på tværs af bibliotekerne er fundet!!
Det blev skønne Helene herude fra Moesgaard - sådan!
Nu kan hun nyde sin goodiebag 🌟👏
#biblioteksblik

Navnenyt

Eva Krause Jørgensen tiltrådte den 1. maj som Informationsspecialist ved VIA Bibliotek, Campus Aarhus C

Eva har en uddannelsesmæssig baggrund som cand.mag. i idéhistorie og historie og har en ph.d. i idéhistorie. Hun har flere års erfaring som forsker og underviser på Aarhus Universitet før hun trådte ind i biblioteksverdenen som Informationsspecialist på AU Library, Det Kgl. Bibliotek, hvor hun særligt har arbejdet med forskerservice.

Nu fortsætter rejsen hos VIA Bibliotek, hvor hun træder ind som kontaktbibliotekar for Læreruddannelsen og ingeniøruddannelsen Global Business og Teknologi.

Frida Djurhuus Horn tiltrådte d. 15. april i et vikariat som Informationsspecialist ved VIA Bibliotek, Campus Aarhus C.

Frida har en uddannelsesmæssig baggrund som cand.mag. i historie og engelsk og er specialiseret i didaktik. Hun har tidligere arbejdet som studentermedarbejder på Det Kgl. Bibliotek og som underviser i folkeskolen og gymnasiet, og ser nu frem til at arbejde i krydsfeltet mellem biblioteksarbejde og undervisning på VIA Bibliotek.

Frida er også certificeret i AI Prompting og har en særlig interesse i sammenspillet mellem kildekritik og kunstig intelligens. Hun glæder sig meget til at udforske dette og meget andet som kontaktbibliotekar for Design og Business, Value Chain Management og Administrationsbacheloren på VIA bibliotek.

Maria Breddam Slæggerup tiltrådte den 15. april som Informationsspecialist ved VIA Bibliotek, Campus Aarhus C og Campus Aarhus N.

Maria er cand.mag. i historie og engelsk med en kandidat i kulturhistorie. Maria har stærke formidlingskompetencer og et solidt blik for systematik og datakvalitet. Hun har flere års erfaring fra museums- og universitetsverdenen, hvor hun har arbejdet indgående med vejledning, undervisning, workshops og målrettet formidling til forskellige brugergrupper.

I VIA Bibliotek bringer Maria sine kompetencer i krydsfeltet mellem brugerrettet vejledning og systematisk dataarbejde i spil som kontaktbibliotekar for Læreruddannelsen og UC Viden redaktør.

Dorthe Brauner Sejersen er pr. 1.april tiltrådt som biblioteksleder for Klynge Øst i VIA Bibliotek med ansvar for Campusbibliotek Aarhus C og Campusbibliotek Aarhus N samt det tværgående Forsknings- og udviklingsteam i VIA Bibliotek. Dorthe er uddannet Bibliotekar DB og har suppleret med en Master i Professionel Kommunikation med fokus på samarbejds- og forandringskommunikation, retorik og meningskabelse.

Dorthe har flere års erfaring fra forsknings- og Uddannelsesbibliotekerne og kommer fra en stilling i VIA Bibliotek. Hun glæder sig over at fortsætte arbejdet med VIA Bibliotekets forskersupport, arbejdet med at sikre og udvikle VIA Biblioteks høje faglighed og ikke mindst til at fortsætte i VIA, hvor hun har mange gode relationer.

Tre nye redaktionsmedlemmer i REVY

Vibeke Marie Lei

Vibeke er uddannet bibliotekar DB i 2004 fra Danmarks Biblioteksskole. Derudover har hun en bachelor i russisk og østeuropastudier fra 1990'erne. Siden 2004 har hun arbejdet som bibliotekar ved professionsbacheloruddannelser. Fra et lille bibliotek på Slagelse Pædagogseminarium til Biblioteksenheden på Professionshøjskolen Absalon – stadig i Slagelse.

Vibeke's arbejdsopgaver er meget varierede. Hun har to-tre ugentlige biblioteksvagter (hvor alt kan ske!) og arbejder resten af tiden med forskersupport – herunder PURE – samt som indkøber for de sundhedsfaglige og tekniske uddannelser.

Hun synes alt ved vores fag er interessant, men har en forkærlighed for organisering af viden, god akademisk praksis, kildebevidsthed – og relationer mellem mennesker.

Sille Julie J. Abildgaard

Sille har en bachelor i sociologi (KU), er cand.mag. i sprogpsykologi (KU) og har en ph.d. (CBS) i design og samarbejde.

Hun er informationsspecialist ved Det Kgl. Bibliotek på Roskilde Universitetsbibliotek. Her arbejder hun med digital dannelse og undervisning målrettet studerende, forskere og undervisere.

Hun er optaget af at skabe inkluderende læringsrum og har fokus på relationsskabende undervisning, hvor dialog og tillid danner grundlag for, at studerende udvikler kritisk tænkning og tager ejerskab over deres egen læring.

I dag beskæftiger Sille sig blandt andet med studerendes brug af generativ AI og med, hvordan nye teknologier påvirker akademisk arbejde, transparens og integritet.

Katrine Funding Højgaard

Katrine har en baggrund som historiker og har tidligere blandt andet arbejdet på museum og været ekstern lektor ved Københavns Universitet.

I de seneste fire år har hun været ansat som informationsspecialist i biblioteket på Københavns Professionshøjskole. Hendes arbejdsopgaver inkluderer blandt andet biblioteksvagter, undervisning, forskningsunderstøttelse og validering af inddateringer i UC Viden.

Som nyt redaktionsmedlem glæder Katrine sig meget til at være med til at forme fremtidens udgivelser.

Navnenyt

Har du skiftet stilling, fået dit første job på et FFU-bibliotek, eller er din kollega gået på pension efter mange år i bibliotekssektoren?

Så send information, foto og en kort tekst til:

navnenyt@dfdf.dk

Forskning møder offentligheden i Fiolstræde

Efter genåbningen i 2023 er Universitetsbiblioteket i Fiolstræde blevet en scene for forskningsformidling, samtale og vidensdeling, der rækker ud over de akademiske miljøer og omfatter opera, udstillinger og podcasts

□ **Christian Hagen Thomasen**, Universitetsbiblioteket i Fiolstræde, Københavns Universitetsbibliotek/Det Kgl. Bibliotek

Universitetsbiblioteket i Fiolstræde blev indviet i 1861 som Danmarks første nybyggede universitetsbibliotek. Bygningen blev skabt af arkitekt Johan Daniel Herholdt som et monument over viden, forskning og oplysning – et fysisk sted, hvor universitetets viden kunne samles og stilles til rådighed for forskere og studerende. Bøgerne i biblioteket indgår fortsat i Det Kgl. Biblioteks samling, men derudover er fokus rettet ud mod offentligheden og den offentlige samtale. Universitetsbiblioteket i Fiolstræde er et forskningsformidlende kulturhus med ambition om at gøre den fremmeste forskning fra Københavns Universitet vedkommende og værdifuld for en bredere målgruppe end de akademiske miljøer.

Herholdts bibliotekssal i to etager med støbejernskonstruktioner og dekorative detaljer inspireret af norditalienske katedraler, gotiske monumenter og Crystal Palace i London var skaleret med rigelig plads, så den kunne indeholde alverdens viden mange år ud i fremtiden. Denne ambition blev dog hurtigt overhalet af virkeligheden.

Selv om man indsatte langt flere reoler, end Herholdt oprindeligt havde tænkt sig, var biblioteket allerede omkring 1900 blevet for lille. Det blev blandt andet nødvendigt at opføre det moderne 'højhus' af en biblioteksbygning, vi i dag kender som Københavns Universitetsbibliotek Nørre Campus fra 1937.

Også de ændrede behov til et biblioteksrum gjorde, at man i 2009 flyttede biblioteksrummet ud, og bygningen stod herefter over for spørgsmålet om, hvilken rolle et historisk forskningsbiblioteksrum overhalet af virkeligheden kan spille i dag.

Nyt formål til en gammel bygning

Med genåbningen i 2023 har man derfor forsøgt sig med det nye formål som et offentligt mødested, hvor Københavns Universitet møder omverdenen og omvendt. Den traditionelle adgang til forskningsmaterialer udgør nu et bagtæppe til en scene for forskningsformidling, samtale og vidensdeling, der rækker ud over de akademiske miljøer.

Det gælder blandt andet samtalerien Verden Forsøgt Forklaret, hvor forskere fra Københavns Universitet hver uge diskuterer aktuelle emner såsom teknologi, demokrati, klima og psykiatri foran 100 interesserede publikummer. Arrangementerne udkommer også som en podcast, der p.t. er i top-3 over videnskabspodcasts i Danmark.

Eller Morgenstund, der er en opløftende start på dagen med 45 minutters friskbrygget foredrag serveret med kaffe og en bolle med

→ 'Public Bust Retirement Index' af kunstnerduoen benandsebastian. Buster fra KU's samling var opsat som tilskuere til et tribunal, og duoen gennemførte en performance, hvor forskere fra KU baseret på en række kriterier vurderede, hvilke buster, der skulle pensioneres. Foto: I do art Agency

10. 02. H. Veingaard (1877-1978) Ekonomist, statističar

10. 02. P.V.A. Pouch (1850-1887) Vostanik

ost. Her slås dørene op tidligere end normalt, og forskerne får tid til at udfolde nye forståelser af vores komplekse og forunderlige verden, inden tilhørerne fortsætter deres pendlertur til arbejde.

Der afholdes også udstillinger såsom RECAST, der i anledning af 150-året for kvinders adgang til højere uddannelsesinstitutioner brugte universitetets egne monumenter og historiske samlinger som afsæt for 12 nye samtidskunstværker og diskussioner om repræsentation, køn og institutionel hukommelse i krydsfeltet mellem forskning, kunst og offentlig debat. I de tre måneder, udstillingen varede i efteråret 2025, var mere end 17.000 besøgende forbi.

Forskningsformidling og opera

Til august træder stedet nye stier, når forskningsformidling flettes sammen med en ny-skrevet opera – *Den stærkes ret, den svages pligt* – der vises som en del af Copenhagen Opera Festival. Forestillingen er inspireret af professor i nordiske sprogstudier Annette Lassens forskning i og oversættelse af islandske sagaer og er dermed et kulturelt eksempel på,

“ I 2025 havde Universitetsbiblioteket i Fiolstræde mere end 60.000 besøgende, og der er planlagt omtrent 120 arrangementer for 2026

hvordan forsknings-impact kan tage form. I løbet af de syv opførelser af operaen indgår endvidere taler om magt og afmagt. Planen er at lade disse taler være forskningsbaserede oplæg holdt af forskere fra Københavns Universitet.

Fælles for aktiviteterne på Universitetsbiblioteket i Fiolstræde er en eksplorativ tilgang til at skabe refleksion, nysgerrighed og samtale – ikke ulig Herholdts oprindelige ambitioner med bygningen. Nu er de blot suppleret med redskaber fra kultur- og oplevelsesindustrien, som gør, at universitetsbibliotekets

Har du en idé eller et bidrag til REVY?

REVY er magasinet, hvor du kan komme til orde, og der er rigtig mange måder, du kan bidrage på:

- Er du i gang med en spændende undersøgelse? Eller er din kollega? Så vil vi meget gerne høre om det.
- Du er meget velkommen til at skrive selv. Vi er gerne fødselshjælpere, og husk, at en artikel ikke behøver være en minutios gennemgang af undersøgelsen eller emnet fra A til Z. Det kan sagtens være et resumé eller et kortere fokus på en interessant vinkel.
- Har du læst en bog eller en artikel, som havde en interessant pointe, der fortjener at blive delt med DFFU's medlemmer?
- Er der noget af DFFU's arbejde, som du gerne vil vide mere om? Det kunne for eksempel være de seks fora, som vi har fokus på i dette nummer.

- Har du set et sjovt eller interessant opslag under #biblioteksblik?
- Har din arbejdsplads gjort noget, som du tænker, andre kunne lære af eller have lyst til at høre lidt om?
- Har du fået en ny kollega, som skal med i Navnenyt?

Vi er altid på udkig efter idéer og artikelforslag eller blot indfald, overvejelser og strøtanker, så hvis du sidder med nogen af disse, så skriv endelig til hhr@dfdf.dk – også selv om du er i tvivl om, hvorvidt din idé passer ind, eller hvis du blot vil starte med at høre lidt mere om, hvordan du eventuelt kan bidrage.

REVY-redaktionen

indsats for forskningsformidling rettes endnu mere direkte mod offentligheden. Og med stor succes: I 2025 havde Universitetsbiblioteket i Fiolstræde mere end 60.000 besøgende, og der er planlagt omtrent 120 arrangementer for 2026. I juni måned gælder det blandt andet Verden forsøgt forklaret-arrangementerne om torsdagen:

4. juni, hvor etnolog Aske Juul Lassen diskuterer stereotyper om alderdom med forfatter Hanne-Vibeke Holst.

11. juni med en samtale om moralfilosofien bag at kunne tale om sine følelser mellem forfatter Anders Haahr Rasmussen og filosof Ditte Marie Munch-Jurisic.

18. juni sætter professor i medicin Oluf Borbye Pedersen, der har opfundet den populære grønne energigrød, os ind i tarmenes mikrobiomer i samtale med journalist Mikkel Fønsskov.

i Et unikt bygningsværk

Universitetsbiblioteket i Fiolstræde er et helt unikt bygningsværk i det københavnske bybillede. Som nabo til Vor Frue Kirke og som en del af Universitetsfirkanten har biblioteket en central placering.

Bygningen stod færdig i 1861 og var et resultat af en af Danmarks allerførste arkitektkonkurrencer. Vinderen blev den 38-årige arkitekt Johan Daniel Herholdt.

Biblioteket var oprindeligt beregnet til at kunne rumme cirka 300.000 bind, og man har formentlig ment, at man dermed var sikret langt ud i fremtiden. Men allerede inden år 1900 var det blevet for lille, på trods af at man rykkede langt flere reoler ind, end Herholdt havde tænkt sig.

I 1996-97 blev biblioteksbygningen i Fiolstræde underkastet en gennemgribende restaurering, men allerede i 2009 blev den gamle bygning alligevel for utilstrækkelig. Pladsen blev atter for trang og besværlig for både biblioteksmedarbejdere og for lånerne, og resultatet blev blandt andet, at biblioteksfunktionen rykkede til andre lokationer.

Den 3. oktober 2023 genåbnede Københavns Universitetsbibliotek Fiolstræde så med et nyt formål: Johan Daniel Herholdts bygning skulle være et samlingspunkt, et sted for formidling og vidensdeling og et sted, hvor Københavns Universitet kunne møde omverdenen og omvendt.

↑ Bemærk busten i midten. I anledning af 150-året for kvinders adgang til universitetet genfortolkede en række samtidskunstnere busteformatet. Foto: I do art Agency

Bibliotekar over hele verden

Tanzania, København, Bahrain, Hillerød, Dubai og Grønland. Jette Spøer ser tilbage på et liv som bibliotekar over hele verden og på en branche, der hele vejen har undergået kolossale forandringer som følge af teknologiens udvikling

□ **Jette Spøer**, tidl. informationsspecialist ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek, KU

I mit bakspejl ser jeg mange tilfældigheder: Hvorfor lige bibliotekar? Og hvorfor blive hængende i samme profession? Det er svært at svare på, men som bibliotekar har jeg i hvert fald været vidt omkring, og det har været spændende at være en del af udviklingen.

Engang frygtede vi, at edb tog vores jobs. Med it blev det lige modsat. Nu står vi med AI, hvor det synes vigtigere end nogensinde at kunne navigere i de kolossale informationsstrømme, og hvor det bliver stadigt sværere at skelne mellem pålidelig og upålidelig information.

Nu hvor jeg har forladt 'branchen', vil jeg her fortælle lidt om både, hvordan jeg kom ind i den, og hvorfor jeg valgte at blive.

Det lå ikke i kortene

Min far var pottemager og skabte en mindre virksomhed med min mor som medhjælpende hustru. Vores hjem var forbundet med pottemagerværkstedet med sin rituelle dagsrytme fra tidlig morgen, når lærlinge og svenden mødte ind, og til min far sad ved drejeskiven om aftenen.

Når min mor var færdig med arbejdet, nød hun at læse de bøger, hun fik fra bogklubben Union fra Lademanns Forlag, der i slut 1960'erne nåede op på omkring 325.000 medlemmer. Sammen med Lademanns Leksikon kom de kulørte bøger til at danne bogtapet hjemme hos os.

Inden jeg selv kunne læse, læste min storesøster højt for mig. Jeg begyndte at opdage nye verdener i bøger. På min barndoms bibliotek i Allerød ser jeg for mig bibliotekaren bag skranken udfylde bogkort med navn og da-

tostempel, og vi børn liste rundt mellem lige rækker bogreoler, hvor samtaler kun hørtes som en hvisken.

Kaldet som bibliotekar

Som ung uddannelsessøgende i 1978 var jeg fascineret af udviklingen af biblioteksvæsenet, hvor biblioteker på baggrund af Biblioteksloven af 1964 var obligatoriske i alle kommuner, og som knyttede bibliotekernes funktion til demokratiske mål som lige adgang for alle til 'folkeoplysning, videnscentre og kulturtilbud'.

Med de nye pædagogiske strømninger fra det stive, autoritære fra min første skoletid til et ændret børnesyn, hvor leg, læring og dannelse i højere grad går hånd i hånd, fulgte samtidig en for mig spændende udvikling af børne- og ungebiblioteker.

Mine visioner som nyuddannet folkebibliotekar i 1982 var rollen som kulturformidler, eller som pioner, der kører rundt i bogbus til udkantsområder. I stedet blev mange af os unge ramt af arbejdsløshed dengang i 'fattigfirserne'.

U-landsfrivillig bibliotekar i Tanzania

Mit første job som bibliotekar var som u-landsfrivillig ved Dar Es Salaam Teachers Training College i Tanzania, hvor jeg, drevet af lige dele eventyrlyst og idealisme, arbejdede på seminariebiblioteket og underviste lærerstuderende som kommende skolebibliotekarer.

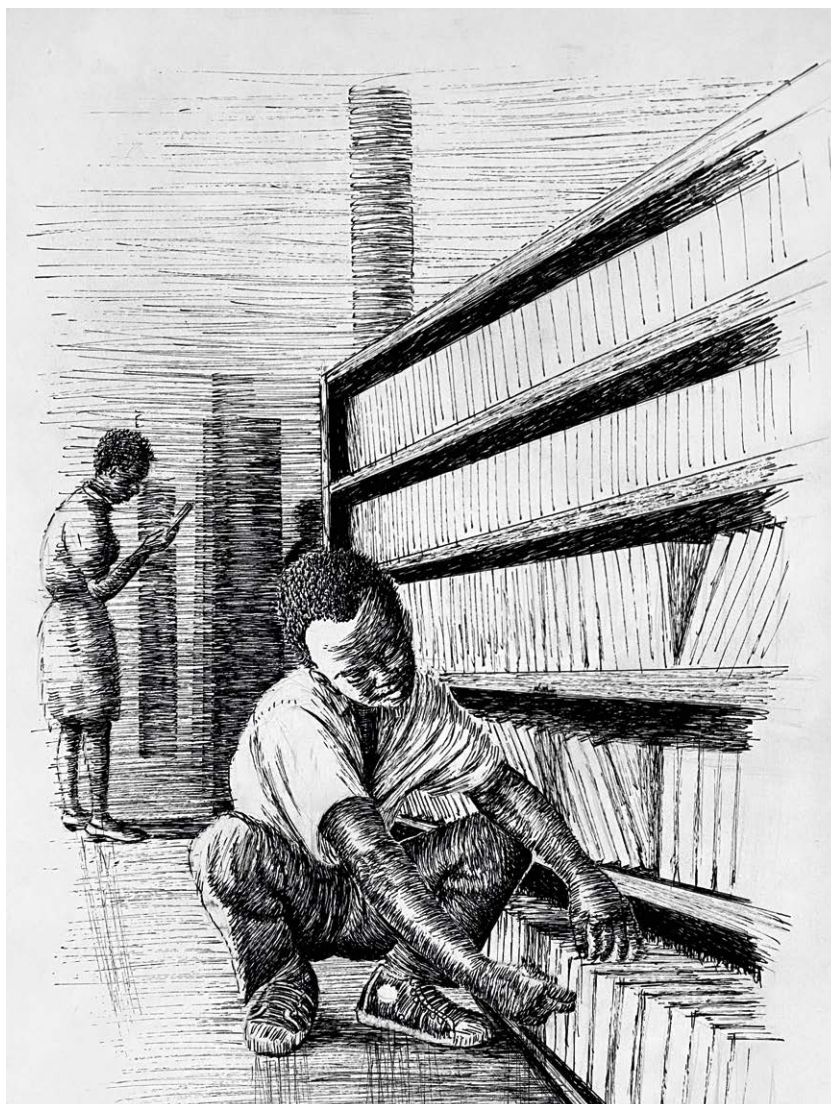
Reelt set blev mine intentioner ofte overskygget af den daglige kamp for fornødenheder for mine kolleger og studerende. Men i et fattigt land som Tanzania med knaphed på næsten alt, spiller bibliotekerne en særlig rolle for skoler og uddannelse, og biblioteksvæsenet i Tanzania er integreret i landets overordnede udviklingsstrategi.

Mit bidrag var i særlig grad min skrivemaskine, undervisningsmateriale og en evig jagt på bogdonationer.

Tiden før computere

Som hjemvendt fra Afrika var min ansøgning ikke længere usynlig i bunken af håbefulde ansøgere. Jeg fik job i redaktionsarkivet ved den nyetablerede avis Det Fri Aktuelt, hvor dagens pressefotos hver dag blev indsamlet manuelt og opbevaret som papirbilleder og negativer efter et forhåndenværende klassifikationssystem. Det var først fra slut-1990'erne, at aviser og mediehus begyndte at scanne billeder og opbygge digitale billeddatabaser for at lette søgning og genbrug.

“ I et fattigt land som Tanzania med knaphed på næsten alt, spiller bibliotekerne en særlig rolle for skoler og uddannelse

↑ Illustration af den lokale kunstner Mosher til Jette Spøers kompendier for seminaristuderendekommende ved Dar es Salaam Teachers' College i 1984-86.

Men allerede i 1988 fik min mand og jeg igen mulighed for at rejse til udlandet – denne gang til Bahrain, den arabiske østat ud for Saudi Arabien, hvor jeg fik en stilling ved en lokal grundskole Bahrain Bayan School på deres skolebibliotek med bogsamlinger på arabisk og engelsk.

Med skolens mange ressourcer, ambitiøse læseplaner og et sammensat lærerkollegium af lokale og lærere fra primært USA og England var skolebiblioteket her en forløber for et pædagogisk læringscenter med bibliotek og undervisningsfaciliteter.

Uden adgang til centrale instanser som Bibliotekscentralen og Landscentralen for undervisningsmidler fik jeg brugt mit bibliotekariske håndværk fra Danmarks Biblioteksskole. Samtidig indså jeg ret hurtigt, at biblioteksverdenen på mange måder er universel med genkendelige opgaver og perspektiver, selv når man krydser grænser geografisk og kulturelt.

Jeg fik et arbejdsliv i fremmede omgivelser, men hvor forskelligheder gradvist fortoner sig, når hverdagen melder sig. Og fordi vi møder genkendeligheden i hinandens verdener.

Berørt af Golfkrigen

Men så kom Iraks invasion af Kuwait den 2. august 1990, og med den frygten for snarlig krig i regionen. På skolen havde vi næsten dagligt beredskabsøvelser, og da krigen med USA og de allieredes styrker i Operation Desert Storm viste sig uundgåelig, blev mange af os evakueret til udlandet.

For første gang i historien var der live mediedækning af en krig via CNN, så fra mit eksil i Danmark fulgte jeg intenst Golfkrigens udvikling på tv-skærmen – særligt fordi min mand var blevet i Bahrain og dermed tæt på kamphandlinger.

Efter krigens 42 dage vendte jeg med lettelse tilbage til Bahrain og en hverdag på skolebiblioteket, men massive røgskyer fra kuwaitiske oliebrønde, som irakiske styrker havde antændt ved deres tilbagetrækning, spredte sig som et skydække over hele regionen og fik os til at forlade landet.

Biblioteket som legeplads og frirum

Fra 1990'erne blev betegnelsen kulturformidler en stadig mere central del af vores selvforståelse som folkebibliotekarer – i vores ihærdige bestræbelser på at tilføre bibliotekerne aktiviteter og gøre dem til en slags borgerhuse.

I mit arbejde som børnebibliotekar ved Hillerød Bibliotek blev man pædagogisk medspiller i samarbejdet med børneinstitutioner og skoler med legestue for de mindste, introforløb for skoleklasser med diverse skattejagter i biblioteket og ved kulturarrangementer for familier. Børnebibliotekerne begyndte at tilbyde leg, digitale spil, og der blev indrettet områder med udklædningstøj og legerum.

Imidlertid forlod jeg jobbet ved Hillerød

“ Massive røgskyer fra kuwaitiske oliebrønde, som irakiske styrker havde antændt ved deres tilbagetrækning, spredte sig som et skydække over hele regionen og fik os til at forlade landet

↑ Jette Spør afholder søgekursus ved studiestart på universitetet i Nuuk Ilisimatusarfik. Privatfoto

Bibliotek, da vi som familie rejste til De Forenede Arabiske Emirater, UAE.

Det nye guld

Efter fire år i Dubai som hjemmegående med små børn betød it-udviklingen og internettets eksplosive udbredelse fra slut-1990'erne, at jeg ved hjemkomsten til nyt job som uddannelsesbibliotekar ved Hillerød Handelsskole i 1998 stod over for helt nye, næsten skræmmende udfordringer. Som uddannelsesbibliotekar skulle man indgå som *undervisningspartner*, så jeg måtte skynde mig at tage *PC-kørekort*, som det kaldtes, og på sigt bidrage til at gøre eleverne *informationskompetente*.

Med min indtræden i den digitale tidsalder så jeg ingen anden udvej end at tage en masteruddannelse i informationsformidling og læring, som de følgende år gav en bredere informationsvidenskabelig og pædagogisk tilgang til det at være formidler og underviser.

En verden i bevægelse

I 2007 fik jeg en stilling ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet på KU, hvor jeg de første fem år var ansat ved institutbiblioteket for statskundskab og videre frem til 2021 som informationsspecialist ved fakultetsbiblioteket. Fra begyndelsen vidste jeg, at det ville blive turbulente år frem til første nedskalering i 2009, hvor institutbibliotekerne på samfundsvidenskab rykkede sammen og siden blev nedlagt (i 2011-12). Men det var lærerige år at bestride samtlige funktioner fra driftsmæssige og administrative opgaver til forskerservice og undervisning af studerende.

Varslet om lukninger blev af mange studerende opfattet som en trussel mod det tætte og fagnære studiemiljø. Institutbibliotekerne var for mange studerende et helle mellem forelæsninger med plads til fordybelse og som mødested.

Som medarbejder kunne man frygte, at ens netværk og samarbejde på tværs mellem studieadministration, undervisning og forskning på det enkelte institut blev udfordret ved en samtidig øget centralisering og mere 'silopbygget' organisation for hele fakultetet.

At overgå til fakultetsbiblioteket betød imidlertid, at man fra at være typisk én til to fagfæller med mange driftstunge opgaver i de små enheder, nu med stordriftsfordele blev aflastet og indgik i samarbejde på fakultetsbibliotek, i KB/KUB-regi, og, som jeg, stadig tilknyttet et institut.

Helt nye muligheder åbnede sig for os institutbibliotekarer – nu som informationspecialister ved universitetsbiblioteket – for at udforske og gå nye veje som formidlere og undervisere.

Hvor der på Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek var bogsamlinger i hele underetagen, da jeg startede der, overtog fleksible studiemiljøer, efterhånden som bøgerne blev flyttet til KB's magasiner, og der var kamp om studiepladser. Imidlertid viser et markant fald i besøgstallet på fakultetsbiblioteket siden lukninger under Coronatiden, at der er ændringer i studievaner og brug af biblioteket. Og med en ændret arbejdskultur står kontorer også ofte tomme. Nye tider – andre behov.

Med udsigten til endnu en centralisering ved flytning af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet til Søndre Campus valgte jeg, at det var tid for mig at stoppe på SAME.

Min sidste rejse som bibliotekar

Min far havde en uopfyldt drøm om en rejse til Grønland. Det tilskyndede mig til de sidste fem år som efterløner/pensionist at rejse til Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet, og

hjælpe universitetsbibliotekaren med søgekursus for studerende ved studiestart.

Universitetet Ilisimatusarfik, der ligger på Ilimmarfik Campus i Nuuk, er nok det førende universitet i Arktis inden for forskning og undervisning med omkring 600 studerende, foreløbig 11 bachelor- og fem kandidatuddannelser samt ph.d.-uddannelser. Universitetsbiblioteket er integreret med Groenlandica, Grønlands Nationalbibliotek og Arkiv, som ét stort bibliotek med fælles studiefaciliteter og attraktive studiepladser, plads til ro og fordy-

↑ Ilisimatusarfik
Universitet i Nuuk
i Grønland, hvor Jette
Spøer i fem år hjalp til
med søgekursus for stu-
derende ved studiestart.
Privatfoto

belse, grupperum og loungeområder med udstillinger og kunst på væggene.

For mig er det på mange måder et genkendeligt biblioteks- og studiemiljø, hvor jeg kan bruge af mine 13 års erfaringer fra undervisning af studerende ved KU. Med litteratursøgningskursus for samtlige studieretninger giver vi oplæg, som er generelle søgekursus, og som samtidig lægger sig op ad deres fag. Men med AI som researchværktøj står vi igen med nye udfordringer som kritisk evaluering og dokumentation for AI-genereret output. I et tilbageblik på mine mange år som bibliotekar er det indlysende, hvor kolossale forandringer nye teknologier giver vores fag. It-udviklingen fører os hele tiden nye steder hen, først med bekymring måske og siden tilvænning til nye arbejdsformer.

Når jeg tænker tilbage på min fantastiske tid som bibliotekar, står det mig klart, hvordan min løbebane har ført mig steder hen, som jeg aldrig havde troet mulige. Tak til alle jer, som jeg har fulgtes med på vejen.

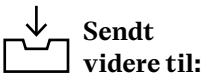
Stafetten

– fra min stol

Sendt
videre fra:

Camilla Ryan Sørensen, bibliotekar, Det Kongelige Akademi – Arkitektur, Design, Konservering

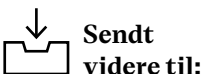

Sendt
videre til:

Mette Kjær Ovesen, bibliotekar, Arbejdermuseet

Arbejdsugen starter med et mandagskaffemøde, hvor min kollega Stine Lian Olsen og jeg snakker katalogiseringspraksis og formidlingsindsatser med H.M. Kongens Håndbibliotek og Grundtvig-Biblioteket. Det slår mig, at vi tilsammen udgør konge, gud og folket. Mange kender ikke til særsamlingerne, vi arbejder med, og det er en skam. Det er noget, der optager mig meget: Hvordan vi øger synligheden og tilgængeligheden.

På Arbejdermuseet har vi søsat et projekt, som forener forskning og digitalisering. Projektet løber i to år, og meget af min arbejdstid går pt. med det. Kort fortalt handler det om at undersøge et udvalg af fagblade for skønlitterært indhold. Et uudforsket område. Vi er virkelig nede i noget nichestof. Bladene tæller ti fagforbund inden for faglærte/ufaglærte fag. Perioden er 1870 til 1940. Tilsammen udgør det et datasæt på 75.000 sider, som er blevet digitaliseret. Det litterære indhold er indkredset ved brug af zero-shot klassificering, og vi har høstet en masse erfaring med tekst- og datamining. Forskningsdelen varetages af to forskere i litteratur fra henholdsvis SDU og Malmö Universitet. Det er et spændende samarbejde, og for mig en ny måde at arbejde med understøttelse af forskning. Det vil jeg gerne mere af fremover.

Sendt
videre til:

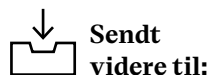
Tabea von Brück, bibliotekar, Designmuseets bibliotek

Der er stille i Designmuseum Danmarks smukke, gamle læsesal, hvor jeg har udlånsvagt lige nu. Jeg kan svagt høre byggeaktivitet udenfor, hvor håndværkere er i gang med at opføre det nye Videnshus, som skal huse bibliotekets nye læsesal, et konferencelokale og designværkstedet.

Mine kollegaer og jeg har arbejdet med visionen for Videnshuset i et godt stykke tid og er nu gået over til den mere håndgribelige del af projektet: Her til morgen har vi holdt møde for at gennemgå arkitekttegninger og give input til møblement og workflow. Der er mange detaljer, vi skal tage stilling til – og før vi kan åbne dørene til den nye læsesal engang i 2027, skal der også lige chippes 5.000 bøger, og de skal pakkes og flyttes. Det bliver spændende!

Ellers arbejder jeg p.t. på et lille digitaliseringsprojekt, hvor jeg trækker tekst ud af en gammel, maskinskreven og fotokopieret udstillingsliste, så den bliver søgbar. Det er fedt at prøve nye metoder og finde ud af, hvad kunstig intelligens kan hjælpe med i processen.

Ud over de større og små projekter bruger jeg mest tid på vores bogsamling: Jeg skal snart deltage i det næste bogvalgsmøde, hvor vi beslutter indkøb af nye titler på tekstilområdet. Det er altid interessant at diskutere de nye udgivelser med mine bibliotekar- og inspektørkolleger – og det giver et indtryk af, hvad der rører sig i faget. Jeg er også i gang med at katalogisere resten af en større bogdonation om kostumedesign – de er måske ikke helt så flotte som de nye bøger, men et fint supplement til vores store samling.

Sendt
videre til:

Inge Kongsgaard Hansen, bibliotekar, Det Kongelige Akademi

Det Kongelige Akademi – Arkitektur, Design, Konservering bygger sin forskning og undervisning på tre søjler: kunst, videnskab og praksis. Det afspejles naturligvis også i bibliotekets samlinger og aktiviteter. En af de måder, hvorpå biblioteket understøtter forskning og undervisning på akademiet, er at give rum til udstillinger lavet af forskere og studerende fra de forskellige faglige miljøer på akademiet. Jeg er så heldig at have disse udstillingsaktiviteter som en af mine hovedarbejdsopgaver. Det er også en personlig tilfredsstillelse for mig at se, hvorledes det initiativ, jeg iværksatte for vel omkring 18 år siden, har udviklet sig til at blive en integreret del af akademiets overordnede udstillings- og formidlingsstrategi.

I dag har mit udstillingsarbejde flere aspekter: Sammen med bibliotekets leder og akademiets udstillingsleder er jeg med til at vurdere og udvælge de forslag til udstillinger, vi løbende får ind – og dem bliver der flere og flere af. Ikke mindst fordi niveauet er blevet hævet, og det derfor er blevet mere prestigefyldt at få lov til at udstille i biblioteket. Jeg står for den praktiske koordinering med udstillerne og hjælper dem med kommunikation og formidling af deres projekter. Det er noget, som i den grad kan afføde et væld af mails og personlige møder. Og netop dette gør mig klogere på forskernes og de studerendes arbejde. Det fylder, og det er superinteressant.

Om et par dage nedtages udstillingen Yellow, der viser et hold arkitektstuderendes arbejde med en kirkegård i Italien. I slutningen af april opsatte vi to udstillinger om boligforskning i Danmark. I juni måned indgår biblioteket som lokation i festivalen 3daysofdesign. Sådan fortsætter det, og den ene udstilling afløser den anden.

Der er offentlig adgang alle hverdage 9-19. Velkommen!

Stafetten

Stafetten bliver sendt rundt mellem kolleger i sektoren, der skriver en lille tekst om, hvad der optager dem her og nu – om arbejdsopgaver, udfordringer, glæder, bekymringer, nye initiativer, gamle vaner og meget mere.